

هفت سینه
افطار، سحر و
کنار سفره

بخار

ارد

ج

ای

دکتر عباسعلی مظفری

فرصت دوباره چگونه بودن

نوروز فرصتی است برای تجدید پیمان با طبیعت. یادآوری پیوند ناگسستنی انسان با جهان هستی. و رمضان، در دل این بهار، خود نمادی از نوشدن و پاکیزگی است؛ ماهی است که در آن انسان‌ها به ضیافت الهی دعوت می‌شوند و باروزه، تزکیه نفس می‌کنند. روزه، نه فقط امساک از خوردن و آشامیدن، بلکه مراقبت از قلب، فکر، اندیشه، دست، زبان و کوشش و تلاشی است برای پالایش روح و جان. در این ماه، دل‌ها به سوی خداوند متعال پر می‌کشند و انسان‌ها، بیش از هر زمان دیگر، به خودسازی و اصلاح خویش می‌پردازند. رمضان فرصتی است برای رهایی از بندهای مادی، رسیدن به آرامش درونی، اطعام، و در نهایت دستگیری مستمندان و خدمت به خلق، که با دادن زکات فطریه نزدیکان همراه می‌شود و توجه به مسلمانان و مظلومان جهان و هم‌نوعان را در پی دارد. توجه به خویشاوندان و بیستگان نسبی و سببی، بسیار مهم است.

هشدار امام علی (ع) را در این سفر رمضان و نوروز به یاد داشته باشیم که در نامه ۳۱ نهج البلاغه می‌فرماید: «... خویشاوندانت را گرامی بدار،

هنگامی که زمستان، با کوله بار سردی و سکون خود، رخت بر می‌پندد و نفس‌های بهار، گرمابخش زمین و زمان می‌شوند، تقدیر الهی ما را به ضیافتی دوگانه فرا می‌خواند. امسال، در آستانه سال نو و عید باستانی نوروز، سفره پر برکت ماه مبارک رمضان نیز پهن شده است. تقارن این دو عید، نه صرفاً یک اتفاق تقویمی، بلکه تجلی حکمتی الهی است که در آن، بهار طبیعت و بهار جان درهم می‌آمیزند و روحی تازه در کالبد هستی دمیده می‌شود. پیوند معنویت و سنتی دیرینه (مصادف شدن بهار قرآن و بهار طبیعت) در ایران و کشورهای فارسی زبان که حوزه تمدنی نوروز را جشن می‌گیرند، ترکیب زیبایی از فرهنگ غنی و اصیل و اعتقادات دینی است که هر ۳۳ سال یک‌بار تکرار می‌شود. البته امسال ماه مبارک رمضان در هفته دوم اسفند آغاز می‌شود و روزهای نخست نوروز با شب‌های قدر مصادف و مقارن است.

گردش ایام و نوشدن

نوروز، با تمام شکوه و جلال خود، قصه‌ای از نوشدن و شکوفایی را روایت می‌کند. طبیعت پس از خوابی طولانی دوباره بیدار می‌شود و بارنگ‌های تازه، طراوت و شادابی را به ارمغان می‌آورد. گل‌ها رخ بر می‌کشایند و با عطر دل‌انگیز خود، مشام جان را نوازش می‌دهند. درختان جامه سبز بر تن می‌کنند و نوید زندگی سر می‌دهند. این تجلی زیبایی و نشاط، یادآور آن است که پس از هر تاریکی، نوری هست و پس از هر زمستانی، بهاری در انتظار است. و چقدر زیبا قرآن کریم در آیه ۱۴۰ سوره آل عمران می‌فرماید: «وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُدَّوْلُهَا بَيْنَ النَّاسِ» و چنین روزهایی را به نوبت میان مردم می‌گردانیم.

رمضان فرصتی
است برای رهایی
از بندهای مادی،
رسیدن به آرامش
درونی، اطعام،
و در نهایت
دستگیری
مستمندان و
خدمت به خلق

تقارن نوروز و رمضان یادآور آن است که زندگی همچون چرخه‌ای است که در آن، نوشدن و پالایش لازم و ملزوم یکدیگرند

منابع

۱. «إِنْ يَسْأَلُكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهُ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نَدَاؤُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ (آل عمران/ ۱۴۰)»

در این آیه، به یکی از سنت‌های الهی اشاره شده است که در زندگی بشر حوادث تلخ و شیرینی رخ می‌دهند که هیچ‌کدام پایدار نیستند. شکست‌ها، پیروزی‌ها، قدرت‌ها، عظمت‌ها و ناتوانی‌ها همه در حال دگرگونی هستند. بنابراین نباید شکست در یک میدان و آثار آن را پایدار فرض کرد، بلکه باید از عوامل و انگیزه‌های شکست استفاده و آن را به پیروزی تبدیل کرد. دنیا فراز و نشیب دارد و زندگی در حال دگرگونی است و این ایام را در میان مردم به‌طور مداوم گردش می‌دهد تا سنت تکامل از لایه‌ای این حوادث آشکار شود.

۲. مکارم شیرازی، ناصر.
(۱۳۸۰) تفسیر نمونه، جلد ۳.
صفحه ۱۰۸.

۳. دشتی، محمد (۱۳۸۶).
ترجمه نهج البلاغه، مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی
امیرالمومنین، قم، چاپ
دهم.

همدلی و هم‌بستگی و نوروز فرصتی است برای شادابی و نشاط. با بهره‌گیری از این فرصت گران‌بها، می‌توانیم نسلی آگاه و مسئولیت‌پذیر تربیت کنیم که همواره در پی دانش و فضیلت باشد.

بیایید در این بهار قرآن، بادل‌های سرشار از عشق و امید، به استقبال سال نو برویم. بیایید با استعانت از خداوند متعال و با توسل به پیامبر اعظم (ص) و ائمه اطهار (علیهم‌السلام)، در مسیر بندگی، عبودیت، پیشرفت و تلاش، ثابت قدم بمانیم. امید است که این تقارن مبارک، سرآغاز تحولی بزرگ در زندگی فردی و اجتماعی ما باشد. بیایید در این ماه مبارک، بنایت خالص به دعا و نیایش پردازیم و از خداوند متعال عاقبت به‌خیری و سلامت را برای همه طلب کنیم.

این تقارن بی‌نظیر فرصتی است تا با تأمل در حکمت الهی، به درک عمیق‌تری از زندگی دست یابیم. باشد که بهار جانمان با انوار الهی منور شود و در مسیر رضایت حق گام برداریم.

مبارک بادت این سال و همه سال
همایون بادت این روز و همه روز

(سعدی)

زیرا آن‌ها پروبال تو هستند که با آن‌ها پرواز می‌کنی، و ریشه تو هستند که به آن‌ها بازمی‌گردی، و دست نیرومند تو هستند...»

تقارن نوروز و رمضان یادآور آن است که زندگی همچون چرخه‌ای است که در آن، نوشدن و پالایش لازم و ملزوم یکدیگرند. بهار طبیعت به ما می‌آموزد که هر لحظه فرصتی است برای شکوفایی و رشد. رمضان به ما یادآوری می‌کند که همواره باید در پی تزکیه نفس و ارتقای معنوی باشیم. تقارن این دو عید فرصتی است برای بازنگری در زندگی و حرکت به سوی کمال.

سرآغاز تحول

معلم‌ان عزیز، در این بهار پربرکت و ماه مبارک، چه نیکوست که همگام با طبیعت، جان‌هایمان را نیز طراوت بخشیم. سفره‌های افطار، سحری و هفت‌سین و تلفیق این سفره‌ها، در عید نوروز ۱۴۰۴، حال و هوایی معنوی ایجاد خواهد کرد. معمولاً استادان و معلم‌ان عزیز دانشجویان و دانش‌آموزان خود را به ثبت خاطره‌ها یادآوری و ترغیب می‌کنند. چقدر زیبا که فرزندان ما در این رویداد، اهداف، ظرفیت‌ها، موفقیت‌ها، خاطرات و آرزوهای خود را ثبت کنند. ماه رمضان فرصتی است برای تقویت روحیه